

prima instanță, Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău
judecător: E. Cojocari
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău
judecători: M. Ciugureanu, A. Minciuna, L. Popova

dosar nr. 2ra-1147/2017

DECIZIE

23 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, Tatiana Vieru
judecători Svetlana Filincova, Ion Druță, Mariana Pitic, Galina Stratulat

examinând recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și avocatul Andrei Briceag, în interesele Nataliei Bendic,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Natalia Bendic împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Procuraturii Generale a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral, și obligarea de a cere scuze,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2017, prin care s-au respins apelurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Natalia Bendic cu menținerea hotărârii Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău din 07 iunie 2016,

c o n s t a t ă :

La 04 mai 2016, Natalia Bendic a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM și Procuraturii Generale a RM cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat, în temeiul Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 în urma acțiunilor ilicite de către organul de urmărire penală și instanțele de judecată și obligarea de a cere scuze.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că, la 27 ianuarie 2010 de către Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău a fost pornită urmărirea penală împotriva sa, pe semnele elementelor de infracțiune prevăzute de art. 189, alin. (5) Cod penal.

Ulterior, la 24 februarie 2010, Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău a înaintat un demers privind autorizarea efectuării percheziției la domiciliu, unde la 10 martie 2010 de către judecătorul de instrucție din cadrul Judecătoria Botanica, mun. Chișinău a fost autorizat efectuarea percheziției la domiciliul său.

La 11 martie 2010, în baza ordonanței din 24 februarie 2010, a fost efectuată percheziția la domiciliul său, pe adresa: mun. Chișinău, str. Onisifor Ghibu 7/4, ap. 10, în scopul depistării și ridicării procesorului de la calculator care conține informații în scris privind amenințările cu răspândirea unor știri defăimătoare de Mihail Arman.

Sușține reclamanta că, la aceeași dată, a fost recunoscută în calitate de bănuită, iar la 02 aprilie 2010, prin încheierea Judecătoria Botanică, mun. Chișinău a fost aplicat sechestru pe ap. 10 din str. Onisifor Ghibu 7/4, mun. Chișinău.

Afirmă că, la 06 august 2010, Procuratura sect. Botanică, mun. Chișinău a adoptat ordonanța privind încetarea urmăririi penale în privința sa din motivul lipsei în acțiunile acesteia a elementelor infracțiunii.

Remarcă reclamanta, că la 05 octombrie 2010, Judecătoria Botanică, mun. Chișinău a adoptat o încheiere prin care a dispus: Admiterea plângerii lui Mihail Arman împotriva ordonanței procurorului din 06 august 2010 privind încetarea urmăririi penale; Anularea ordonanței Procurorului sect. Botanică, mun. Chișinău din 06 august 2010 de încetare a urmăririi penale, cu obligarea desfășurării unei cercetări suplimentare.

Prin încheierea Judecătoria sect. Botanică, mun. Chișinău din 01 februarie 2011, organul de urmărire penală a solicitat informația de la instituțiile bancare comerciale din Republica Moldova privind transferurile de bani efectuate prin intermediul Western Union de peste hotarele RM, în perioada de timp 01 ianuarie 2006 - 31 iulie 2010.

La 27 aprilie 2011, după întreprinderea unui șir de acțiuni de urmărire penală suplimentare, Procuratura sect. Botanică, mun. Chișinău a emis ordonanța prin care din nou a dispus încetarea urmăririi penale în privința sa, din motivul lipsei în acțiunile acesteia a elementelor infracțiunii.

Ulterior, la 07 iunie 2011, Judecătoria Botanică, mun. Chișinău a adoptat o încheiere prin care a dispus: Admiterea plângerii lui Mihail Arman împotriva ordonanței procurorului din 27 aprilie 2011 privind încetarea urmăririi penale; Anularea ordonanței de încetare a urmăririi penale a Procurorului sect. Botanică, mun. Chișinău - Artur Sîrcu din 27 aprilie 2011, cu obligarea desfășurării unei cercetări suplimentare.

A mai indicat că, cercetarea suplimentară în circumstanțele cauzei de către organul de urmărire penală a durat până la 25 octombrie 2013.

Menționează reclamanta că, la 25 octombrie 2013, în rezultatul unei investigații suplimentare, Procuratura sect. Botanică, mun. Chișinău a emis o ordonanță prin care din nou a dispus încetarea urmăririi penale pe cauza penală în privința sa, din motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Prin urmare plângerile lui Mihail Arman depuse împotriva sa și încheierile Judecătoria Botanică, mun. Chișinău au fost neîntemeiate și acest fapt a fost menționat și de către Procuratura sect. Botanică, mun. Chișinău. Aceasta rezultă din concluzia făcută de către Procuratura sect. Botanică, mun. Chișinău în ordonanța de încetare a urmăririi penale din 27 octombrie 2013, în care se menționează că analizând cele constatate pe parcursul urmăririi penale și luând în considerație faptul că bunurile pretinse ca fiind obținute prin șantaj de către învinuita Natalia Bendic de la partea vătămată Mihail Arman, de fapt au fost obținute în perioada concubinajului dintre aceștia.

Relevă reclamanta că, pe parcursul urmăririi penale nu au fost stabilite careva material probatoriu, pertinent și/sau concludent, care ar demonstra acțiunile cu caracter infracțional din partea învinuitei, îndreptate spre obținerea bunurilor în litigiu de la partea vătămată, iar posibilitatea acumulării probelor noi a fost epuizată.

Astfel, consideră reclamanta că a suportat prejudicii considerabile în rezultatul acțiunilor ilegale ale organelor de urmărire penală și celor judecătorești, solicitând repararea prejudiciului moral suferit cu încasarea în beneficiul său din contul bugetului de stat a sumei de 300 000,00 lei, în calitate de compensație pentru prejudiciul moral cauzat prin supunerea neîntemeiată urmăririi penale, timp de 3 ani și 9 luni, unde în acest timp a simțit presiune din partea autorităților naționale, care prin acțiunile procesuale a stingerit dreptul acesteia la o viață liniștită. Stresul și șocurile emoționale la care a fost supusă în această perioadă.

Totodată, susține că a fost bănuită în comiterea infracțiunii de șantaj, însă era clar că relațiile dintre ea și Arman Mihail erau relații civile.

Mai mult ca atât, prin declarațiile martorilor și prin acțiunile dovedite în cadrul procesului penal se atestă existența relațiilor de concubinaj între ea și acesta.

Solicită Natalia Bendic admiterea acțiunii, încasarea în beneficiul său din contul bugetului de stat a prejudiciului moral în sumă de 300 000 lei, obligarea procurorului Procuraturii Generale să prezinte scuze în formă scrisă, în numele statului și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 07 iunie 2016 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Natalia Bendic.

S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM în folosul Nataliei Bendic, în temeiul Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 prejudiciul moral cauzat în sumă de 5 000,00 lei. În rest acțiunea fiind respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 08 iunie 2016 Ministerul Justiției al RM a declarat apel, solicitând casarea hotărârii contestate și emiterea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca neîntemeiată.

La 13 iunie 2016, Natalia Bendic nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe a declarat apel, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care a admite integral cererea de chemare în judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2017 s-au respins apelurile declarate de Ministerul Justiției al RM și Natalia Bendic cu menținerea hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 07 iunie 2016.

La 07 martie 2017, instanța de apel a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei (f.d. 136).

La 23 martie 2017, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În susținerea recursului Ministerul Justiției al RM a indicat că, nu este de acord cu hotărârile instanțelor inferioare, deoarece s-a aplicat eronat normele de drept material și s-a apreciat arbitrar poziția participanților la proces.

Astfel, indică recurentul că instanțele de judecată au aplicat eronat prevederile Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, deoarece prevederile legii date nu sunt aplicabile acțiunii înaintate.

Susține că pentru ca acțiunea să fie admisă urmează ca aceasta să întrunească anumite condiții, stipulate expres la art. 6 a Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998.

Totodată, relevă că poziția instanțelor inferioare este eronată, deoarece prin prisma art. 3, alin. (1) a Legii nr. 1545-XIII, nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea statului.

A mai indicat că instanțele de judecată nu au elucidat pe deplin toate circumstanțele importante la soluționarea cauzei.

La 05 mai 2017, avocatul Andrei Briceag, în interesele Nataliei Bendic a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, solicitând casarea integrală cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, consideră neîntemeiate hotărârile instanțelor inferioare, deoarece au interpretat eronat legea, și nu s-au expus asupra tuturor solicitărilor reclamantei.

Astfel, susține că Natalia Bendic s-a aflat sub urmărire penală timp de 3 ani și 9 luni, perioadă în care a simțit presiuni din partea autorităților naționale, urmărirea penală a fost încetată și reluată de mai multe ori, fără careva motive întemeiate, ca în final să fie clasată.

Mai mult ca atât, indică asupra faptului că, atât prima instanță cât și instanța de apel au omis a se expune asupra solicitării Nataliei Bendic privind obligarea procurorului Procuraturii Generale să prezinte scuze oficiale, în formă scrisă, în numele statului pentru supunerea neîntemeiată urmării penale.

La 07 martie 2017, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei motivate, conform scrisorii de însoțire (f.d. 136).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate la 23 martie 2017 și 05 mai 2017 sunt depuse în termen, în cazul în care la materialele cauzei nu se regăsește dovada recepționării de către părți a copiei deciziei.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data

primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 16 mai 2017, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copiile cererilor de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 31 mai 2017, Procuratura Generală a RM a depus referință, prin care și-au expus dezacordul împotriva recursului înaintat de avocatul Andrei Briceag, în interesele Nataliei Bendic, solicitând respingerea acestuia.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 28 iunie 2017, recursurile declarate de Ministerul Justiției al RM și avocatul Andrei Briceag, în interesele Nataliei Bendic s-au considerat admisibile și s-au fixat spre examinare într-un complet de 5 judecători pentru examinarea fondului recursului pentru data de 23 august 2017.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445, alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

După cum denotă actele cauzei, înaintând acțiunea în judecată, împotriva Ministerului Justiției al RM și Procuraturii Generale a RM, Natalia Bendic a solicitat încasarea în beneficiul său din contul bugetului de stat a prejudiciului moral în sumă de 300 000 lei, obligarea procurorului Procuraturii Generale să prezinte scuze în formă scrisă, în numele statului și încasarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță la 07 iunie 2016 a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Natalia Bendic. A încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM în folosul Nataliei Bendic, în temeiul Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 prejudiciul moral cauzat în sumă de 5 000,00 lei. În rest acțiunea fiind respinsă ca neîntemeiată.

Iar, instanța de apel la 01 februarie 2017 a respins apelurile declarate de Ministerul Justiției al RM și Natalia Bendic cu menținerea hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 07 iunie 2016.

În susținerea soluției date instanța de apel a concluzionat că în speță, hotărârea primei instanțe este una întemeiată și legală, reținând că, la 27 ianuarie

2010, de către Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău a fost pornită cauza penală nr. 2010428005 în privința Nataliei Bendic, pe semnele comiterii infracțiunii prevăzute de art. 189, alin. (5) Cod penal, potrivit căruia acțiunile prevăzute la alin. (1), (2), (3) sau (4) săvârșite în proporții mari se pedepsesc cu închisoare de la 9 la 13 ani.

Ulterior, la 11 martie 2010, Natalia Bendic a fost recunoscută în calitate de bănuită pe marginea cauzei penale sus menționată, însă prin ordonanța Procuraturii sect. Botanica, mun. Chișinău din 06 august 2010 a fost dispusă încetarea urmăririi penale în privința Nataliei Bendic, din motivul lipsei în acțiunile acesteia a elementelor infracțiunii.

Prin încheierea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 05 octombrie 2010 s-a dispus anularea ordonanței Procuraturii Botanica, mun. Chișinău din 06 octombrie 2010 cu obligarea organului de urmărire penală de a efectua anumite cercetări suplimentare, ulterior însă prin ordonanța Procuraturii sect. Botanica, mun. Chișinău din 27 aprilie 2011 s-a dispus încetarea urmăririi în privința reclamantei din motivul lipsei în acțiunile ei a elementelor infracțiunii.

Iar, prin încheierea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 07 iunie 2011 s-a dispus anularea ordonanței Procuraturii sect. Botanica, mun. Chișinău din 27 aprilie 2011, cu obligarea organului de urmărire penală de a efectua anumite cercetări suplimentare, iar prin ordonanța Procuraturii sect. Botanica, mun. Chișinău din 25 octombrie 2013, în rezultatul unei investigații suplimentare, din nou a fost dispusă încetarea urmăririi penale pe cauza nr. 2010428005 în privința Nataliei Bendic, din motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

În circumstanțele respective, prima instanță întemeiat și legal a constatat că în urma acțiunilor colaboratorilor organelor de drept, Natalia Bendic a suferit un prejudiciu moral și fizic, cauzându-i-se un disconfort și respectiv un prejudiciu moral, constatare menținută și de către instanța de apel.

Or, potrivit art. 2 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, prin acțiuni ilicite se subînțeleg acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravențiile administrative, ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau administrative (infracțiuni).

Conform art. 3, alin. (1) al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a)

reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală; b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității; c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; d) supunerii ilegale la arest administrativ, reținerii administrative ilegale sau aplicării ilegale a amenzii administrative de către instanța de judecată; e) efectuării măsurilor operative de investigații cu încălcarea prevederilor legislației; f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare, iar potrivit prevederilor alin.(2) al aceleiași Legi, prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură și din instanțele judecătorești.

Mai mult, potrivit art. 6 al aceleiași legi, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: a) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare; b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare; c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului administrativ sau a muncii corecționale în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art. 313, alin. (5) Cod de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind înfăptuirea, în timpul procesului penal, a măsurilor operative de investigații cu încălcarea prevederilor legislației.

În aceeași ordine de idei, potrivit art. 11, alin. (1) din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, mărimea compensației pentru repararea prejudiciului moral se stabilește de instanța de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensației se determină luându-se în considerare: a) gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită persoana respectivă; b) caracterul și gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală și la examinarea cauzei penale în instanța de judecată; c) rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei; d) durata urmăririi penale, precum și durata examinării cauzei penale în instanța de judecată; e) natura dreptului personal lezat și locul lui în sistemul de valori al persoanei; f) suferințele fizice, caracterul și gradul suferințelor psihice; g) măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate; h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenție, iar potrivit prevederilor alin. alin. (2) și (3), instanța de judecată va determina mărimea compensației și în baza criteriilor specificate la art. 219, alin. (4) Cod de procedură penală; în toate cazurile, instanța de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral.

Astfel, potrivit art. 14, alin. (1) al Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, repararea prejudiciului specificat la art. 7, lit. a), c), g) și în capitolul III, se efectuează din contul bugetului de stat.

Conform prevederilor art. 1398 Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Iar, potrivit art. 1422, alin. (1) - (2) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial, iar potrivit alin. (3), reparația prejudiciului moral se face și în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității și în alte cazuri prevăzute de lege.

Mai mult ca atât, conform art. 53, alin. (2) Constituția Republicii Moldova, statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

Prin prisma celor supra relatate, instanța de recurs consideră că atât prima instanță, cât și instanța de apel întemeiat și legal au constatat că, drepturile fundamentale garantate de Constituția Republicii Moldova a Nataliei Bendic au fost încălcate și în cazul dat sunt aplicabile prevederile art. 3, 6, 10 și 11 al Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, art. art. 219, 525 Cod de procedură penală, art. art. 1398, 1404, 1422, 1423 Cod civil, în cazul în care, Natalia Bendic a obținut calitatea de bănuit în cadrul cauzei penale, pornit în baza unor probe acumulate de organul de urmărire penală, potrivit ordonanțelor Procuraturii sect. Botanica, mun. Chișinău din 06 august 2010, 27 aprilie 2011 și respectiv 25 octombrie 2013, a fost dispusă încetarea urmăririi penale pe cauza nr. 2010428005, în privința Nataliei Bendic din motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Reieșind din cele supra indicate, urmează a menționa că în urma încetării de trei ori a urmăririi penale pe numele Nataliei Bendic, din motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii și totodată că la 11 martie 2010, în baza ordonanței de percheziție din 24 februarie 2010 a fost efectuată percheziția la domiciliul Nataliei Bendic din mun. Chișinău, str. Onisifor Ghibu 7/4, ap. 10, în scopul ridicării procesorului de la calculator și depistării informațiilor în scris privind amenințările cu răspândirea unor știri defăimătoare despre Mihail Arman, iar la 02 aprilie 2010, prin încheierea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău a fost aplicat sechestrul pe bunul imobil din mun. Chișinău, str. Onisifor Ghibu 7/4, ap. 10, Nataliei Bendic i-a fost cauzat un prejudiciu moral.

Aici, urmează a menționa că, instanțele de judecată just au constatat faptul că, în urma acțiunilor organelor de drept ale Republicii Moldova, Natalia Bendic a suferit retrăiri psihice și stare de stres și respectiv un prejudiciu moral și fizic, cauzându-i-se un disconfort și un prejudiciu moral.

Astfel, prima instanță apreciind corect circumstanțele cauzei și valorificând prejudiciul moral suportat de Natalia Bendic, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, a admis parțial acțiunea.

Or, potrivit art. 1423, alin. (1) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate, iar potrivit alin. (2) al aceluiași articol caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Prin urmare, Colegiul consideră că prima instanță, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare și în raport cu circumstanțele pricinii a constatat întrunirea condițiilor pentru încasarea prejudiciului moral în sumă de 5 000,00 lei cauzat ca urmare a acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, iar instanța de apel a menținut, care constituie de altfel o satisfacție echitabilă în sensul Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998.

Respectiv, instanța de apel corect a concluzionat că nu poate reține argumentele apelului declarat de Natalia Bendic, în privința cuantumului prejudiciului moral și material încasat de prima instanță, or, prima instanță s-a condus de prevederile legislației în vigoare la stabilirea cuantumului prejudiciului și a stabilit cu certitudine toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă și legală a pricinii și a stabilit caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, precum și cheltuielile/ prejudiciul material suportat de aceasta, în urma acțiunilor organelor de urmărire penală.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, în partea argumentelor Ministerului Justiției al RM înaintate în recurs, consideră necesar a menționa că argumentele respective au fost examinate în prima instanță și în instanța de apel, fiind constatat cu certitudine faptul acțiunilor ilicite ale organului de urmărire penală, în sensul Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, care sunt evidente, totodată în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, complexitatea și durata prejudicierii Nataliei Bendic, fiind constatat și cuantumului prejudiciului moral.

În acest sens, instanța de recurs menționează că Ministerul Justiției al RM nu a prezentat și nu a invocat careva circumstanțe noi care nu au fost examinate de instanță.

Mai mult ca atât, neîntemeiate fiind și argumentele Ministerului Justiției al RM cu privire la faptul că instanțele de judecată nu au ținut cont de faptul că

organul de urmărire penală, și-a îndeplinit obligațiile ce-i revin conform atribuțiilor în cadrul unei proceduri penale, care nu ar putea fi considerate ca o încălcare a drepturilor acesteia, or, circumstanțele în urma cărora urmărirea penală pe numele Nataliei Bendic a fost încetată de trei ori, din motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, se consideră că atribuțiile invocate au fost îndeplinite în detrimentul intereselor și drepturilor Nataliei Bendic, care ca consecință a avut de suferit moral.

Totodată, neîntemeiate fiind și argumentele Ministerului Justiției al RM cu referire la faptul că acțiunea Nataliei Bendic, nu întrunește prevederile art. 3 din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998.

Or, potrivit art. 3, alin. (1), lit. c) al Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice.

De asemenea, în partea argumentelor Nataliei Bendic cu referire la faptul că, nici prima instanță, nici instanța de apel nu s-au expus asupra cerinței de a prezenta scuze, în formă scrisă, în numele statului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar a menționa că, recurenta Natalia Bendic nu a contestat cu apel hotărârea primei instanțe în această parte.

Cele supra relatate, în ansamblu atestă faptul că, concluzia instanței de apel este justă, având la bază un cumul de dovezi administrate, cărora le-a fost dată o apreciere juridică cuvenită, iar argumentele aduse de recurent în susținerea poziției sale, sunt pur declarative și fără un suport legal și probatoriu.

Urmare a celor supra indicate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază critic susținerile recurenților precum că instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea pricinii, nefiind dovedite circumstanțele considerate de instanță ca stabilite, iar concluziile instanței expuse în hotărâre, sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, deoarece acestea contravin constatărilor relatate.

În conexiunea celor relatate, instanța de recurs, prin prisma jurisprudenței CEDO și anume cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995, unde Curtea a menționat că „... art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes”, consideră necesar de a respinge și alte argumente invocate în recurs.

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar temeiurile invocate de către recurenți sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al

Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursurile și a menține decizia instanței de apel din 01 februarie 2017.

În conformitate cu art. art. 444, 445, alin. (1) lit. a), 445 alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se resping recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și avocatul Andrei Briceag, în interesele Nataliei Bendic.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 01 februarie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Natalia Bendic împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Procuraturii Generale a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral, și obligarea de a cere scuze.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Tatiana Vieru

judcători

Svetlana Filincova

Ion Druță

Mariana Pitic

Galina Stratulat